

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Сталий розвиток територій та громад»

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Код і найменування спеціальності	051 Економіка ОНП Економіка
Тип і назва освітньої програми	Вибіркова фахова навчальна дисципліна
Курс, семестр	2 курс, 4 семестр.
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4, Загальна кількість годин – 120, із яких: денна форма: лекцій – 16 год., семінарських занять – 24 год. самостійна робота – 80 год. заочна форма: лекцій – 8 год., семінарських занять – 8 год. самостійна робота – 104 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	державна
Навчально-науковий інститут кафедра	ННІ інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Контактні дані розробника(ів)	Медвідь Вікторія Юріївна, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, д.е.н., професор, ауд. 420 (навчальний корпус 4) e-mail viktoriia.medvid@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/medvid-viktoriya-yuriyivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Соціально-економічні системи в ринковому середовищі
Компетентності	загальні: ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). фахові (спеціальні): СК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей СК08. Здатність виявляти, аналізувати і вирішувати проблеми стратегічного розвитку підприємств аграрної сфери в контексті сталого розвитку територій в умовах мінливого зовнішнього середовища.
Результати навчання	ПРН: РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках. РН10. Визначати та критично оцінювати наявні проблеми стратегічного розвитку підприємств аграрної сфери та сталого розвитку територій, розробляти стратегії їх розвитку в умовах мінливого зовнішнього середовища.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Вивчення дисципліни забезпечує формування таких соціальних навичок: соціальна свідомість, емпатія, емоційний інтелект, міжособистісні комунікації, здатність логічно й системно мислити, працювати в команді, креативно мислити тощо.	

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
формування у студентів системи знань, умінь та навичок, необхідних для забезпечення сталого розвитку територій та громад.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Концепція сталого розвитку: історичний контекст, сучасне розуміння, глобальні виклики. Тема 2. Принципи та цілі сталого розвитку. Тема 3. Показники та критерії оцінки сталого розвитку. Тема 4. Методологія дослідження сталого розвитку територій та громад. Тема 5. Міжнародні та національні стратегії сталого розвитку. Тема 6. Соціально-економічні аспекти сталого розвитку Тема 7. Екологічні аспекти сталого розвитку Тема 8. Управління сталим розвитком територій та громад	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ	
<p>1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи: <i>лекція, розповідь-пояснення; бесіда;</i> наочні методи: <i>ілюстрування; демонстрування;</i> практичні методи: <i>робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату/доповіді;</i></p> <p>2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності методи формування пізнавальних інтересів: <i>створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.</i></p> <p>3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи: <i>дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій, «Мозковий штурм», кейс метод, комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.</i></p> <p>4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю: <i>опитування, бесіда, доповідь;</i> методи письмового контролю: <i>самостійна робота, творче завдання, розв'язування тестів.</i> методи самоконтролю: <i>самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз.</i></p>	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перекладання	здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання LMS Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 25% бал. Перекладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.
- щодо академічної доброчесності	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Документи, що стосуються академічної доброчесності, представлені на вкладці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ Полтавського державного

	аграрного університету: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist
- щодо відвідування занять	Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед / під час опанування даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Edera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadok22.pdf
- щодо оскарження результатів оцінювання	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті. https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannya2023.pdf

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Сталій розвиток місцевих громад: підручник / М.О. Клименко, О.М. Клименко, Л.В. Клименко. К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. 296 с.
2. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 30 вер. 2019 р. № 722/2019. – Офіц. сайт Верхов. Ради України : поточна редакція від 30.09.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.
3. Дем'янюк А.В. Сучасні підходи до забезпечення сталого розвитку територій в Україні. Економіка і суспільство. Випуск № 13. 2017. С. 1083-1087.

Допоміжні:

1. Котов І.В. Теоретичні основи управління сталим розвитком територіальних громад. *Право та державне управління*. 2023 р., № 3. <https://doi.org/10.32782/pdu.2023.3.12>
2. Кравченко Т. А. Основа сталого розвитку територіальних громад – системний підхід до реалізації національних інтересів України. *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування*. 2014. № 1. http://el-zbirn-du.at.ua/2014_1/24.pdf
3. Про затвердження Концепції сталого розвитку населених пунктів : Постанова Верховної Ради України від 24 грудня 1999 р. № 1359-XIV. URL: [http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1359'14](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1359%2714)
4. Васильєва О. І., Васильєва Н. В. Концептуальні засади сталого розвитку територіальних громад. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 8. С. 74–78.
5. Кудріна О. Ю., Семеніхіна О. В., Кіндзерський Ю. В. та ін. Детермінанти сталого розвитку економіки : монографія / Ін-т екон.-прав. досл. НАН України. Київ, 2019. 264 с.

Інформаційні ресурси:

1. <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/mizhnarodna-dopomo> - Урядовий портал.
2. <http://www.rada.kiev.ua>. – веб-сторінка Верховної Ради України.
3. <http://www.gov.ua>. – веб-сторінка Кабінету Міністрів України.

<p>4. http://www.ukrstat.gov.ua – веб-сторінка Державного комітету статистики України. 5. http://www.nbu.gov.ua/ – сайт бібліотеки ім. В.І. Вернадського 6. http://lib.pdaa.edu.ua/mainlist?0=ip_login_no_cache%3D1fbd2afb8102898f7bf8a0d0 електронна бібліотека ПДАА.</p>	<p>33589994</p> <p>7. Стартапи – https://startup.ua/ua/startups/.</p>
<p>Реквізити затвердження</p>	<p>Схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, протокол від 03 вересня 2024 року № 1</p>

Додаток до силабусу

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти денної форми навчання			Разом
	Опитування (участь в дискусії)	Виконання вправ на практичних заняттях	Тести	
Тема 1. Концепція сталого розвитку: історичний контекст, сучасне розуміння, глобальні виклики.	4	4	2	8
Тема 2. Принципи та цілі сталого розвитку.	4	4	2	4
Тема 3. Показники та критерії оцінки сталого розвитку.	4	4	2	8
Тема 4. Методологія дослідження сталого розвитку територій та громад.	4	4	2	4
Тема 5. Міжнародні та національні стратегії сталого розвитку.	4	4	2	8
Тема 6. Соціально-економічні аспекти сталого розвитку	4	4	2	4
Тема 7. Екологічні аспекти сталого розвитку	4	4	2	8
Тема 8. Управління сталим розвитком територій та громад	4	4	2	8
<i>Доповідь*</i>	20			20
Разом	32	32	16	100

**Доповідь готується здобувачем вищої освіти та доповідається на конференції будь-якого рівня. Є обов'язковим елементом.*

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти заочної форми навчання		Разом
	Виконання завдань самостійної роботи	Тести	
Тема 1. Концепція сталого розвитку: історичний контекст, сучасне розуміння, глобальні виклики.	8	2	12
Тема 2. Принципи та цілі сталого розвитку.	8	2	12
Тема 3. Показники та критерії оцінки сталого розвитку.	8	2	12
Тема 4. Методологія дослідження сталого розвитку територій та громад.	8	2	12
Тема 5. Міжнародні та національні стратегії сталого розвитку.	8	2	12

Тема 6. Соціально-економічні аспекти сталого розвитку	8	2	12
Тема 7. Екологічні аспекти сталого розвитку	8	2	
Тема 8. Управління сталим розвитком територій та громад	8	2	
Доповідь *	20		20
Разом	64	16	100

**Доповідь готується здобувачем вищої освіти та доповідається на конференції будь-якого рівня. Є обов'язковим елементом.*

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

- виконання вправ на практичних заняттях:

Рівень опанування РН відповідної навчальної програми	Якісна оцінка відповідей, виконання завдань, поведінки здобувача	Кількість балів
Високий	Відповіді вірні, супроводжувалися практичними прикладами та власними роздумами з теми заняття. Висока активність на занятті	4,0
Достатній	Відповіді в цілому вірні, але містять деякі помилки. Висока активність на занятті.	3,0
Середній	Відповіді містять ряд помилок, що характеризують знання здобувача як середні. Висока активність на занятті.	2,0
Низький	Відповіді містять помилки, які є суттєвими, що здебільшого викликані недостатнім опануванням здобувача навчального матеріалу. Незначна активність або пасивна поведінка на занятті.	1,0
Незадовільний	Відповіді невірні. Пасивна поведінка на занятті.	0,0

- розв'язування тестів:

Рівень опанування РН відповідної навчальної програми	Кількість правильних відповідей на тестові завдання	Кількість балів
Високий	вірні понад 90% відповідей	2
Достатній	80-90% відповідей вірні	1,5
Середній	70-79% відповідей вірні	1,0
Низький	60-69% відповідей вірні	0,5
Незадовільний	Понад 40% відповідей невірні	0

- Опитування (участь в дискусії):

Рівень опанування	Якісна оцінка відповідей, поведінки здобувача	Кількість балів
Високий	Демонструє глибоке розуміння принципів та механізмів сталого розвитку територій. Відповіді чіткі, обґрунтовані, містять приклади та аналіз. Активно бере участь в обговоренні, пропонує оригінальні ідеї та рішення. Ефективно працює в команді, проявляє лідерські якості, сприяє досягненню спільної мети. Демонструє високий рівень комунікативних навичок, вміє слухати та аргументувати свою позицію. Виявляє ініціативу та креативність у вирішенні проблем.	4,0
Достатній	Розуміє основні принципи сталого розвитку територій, але допускає деякі неточності або спрощення. Відповіді в основному правильні, але можуть бути недостатньо обґрунтованими. Бере участь в обговоренні, але не завжди проявляє активність. Працює в команді, але може відчувати труднощі у взаємодії з іншими учасниками. Має базові комунікативні навички, але може відчувати деякі труднощі у	3,5

	спілкуванні. Виявляє старанність, але не завжди проявляє креативність.	
Середній	Має фрагментарні знання про сталий розвиток територій, допускає помилки у трактуванні понять. Відповіді містять помилки та неточності, потребують уточнення. Бере участь в обговоренні формально, не завжди розуміє суть питань. Працює в команді неефективно, може конфліктувати з іншими учасниками. Комунікативні навички розвинені слабко, відчуває труднощі у встановленні контакту. Не проявляє ініціативи та креативності.	3,0
Низький	Знання про механізми сталого розвитку територій є поверхневими та фрагментарними. Відповіді мають значні помилки, що унеможливають оцінювання. Уникає участі в обговоренні, не виявляє зацікавленості. Не може працювати в команді, порушує правила та етику поведінки. Комунікативні навички практично відсутні. Не здатний аналізувати ситуацію та приймати рішення.	1-2,5
Незадовільний	Не володіє базовими знаннями про механізми сталого розвитку територій. Відповіді відсутні або повністю невірні. Відмовляється від участі в роботі, демонструє негативне ставлення до навчання. Не здатний до співпраці та комунікації. Не виявляє жодної зацікавленості до предмету.	0,0-1-

-виконання завдань самостійної роботи:

Рівень опанування РН відповідної навчальної програми	Якісна оцінка відповідей, виконання завдань	Кількість балів
Високий	Відповіді вірні, супроводжувалися практичними прикладами та власними роздумами з теми заняття.	7-8
Достатній	Відповіді в цілому вірні, але містять деякі помилки.	5-6
Середній	Відповіді містять ряд помилок, що характеризують знання здобувача як середні.	3-4
Низький	Відповіді містять помилки, які є суттєвими, що здебільшого викликані недостатнім опануванням здобувача навчального матеріалу.	2
Незадовільний	Відповіді невірні.	0-1

Форма проведення підсумкового контролю згідно робочого та навчального плану – **залік**.